

1. IDENTYFIKACJA PREPARATU**IDENTYFIKACJA PRODUCENTA, IMPORTERA LUB DYSTRYBUTORA**

1.1. Nazwa preparatu:	Primer K
1.2. Przeznaczenie preparatu:	Podkład kleju do montażu szyb samochodowych 30ml, 250ml, 1l. Nr APP: 040601, 040602, 040603.
Dystrybutor:	AUTO – PLAST PRODUKT Sp. z o. o. Ul. Przemysłowa 10, 62 – 300 Września Tel. +48 (061) 437 00 00 Fax. +48 (061) 437 91 37 Mail: app@app.com.pl Strona WEB: www.app.com.pl
Telefon alarmowy:	Tel. +48 (061) 437 00 00 Aktualne dane bezpieczeństwa oraz informacje techniczne są dostępne na stronie internetowej.

2. IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ

Zgodnie z obowiązującymi przepisami (patrz p. 15) produkt jest zaklasyfikowany jako niebezpieczny.

2.1. Zagrożenia fizykochemiczne:

- produkt jest wysoce łatwopalną cieczą
- pary mogą tworzyć palne i wybuchowe mieszaniny z powietrzem
- pary są cięższe od powietrza i mogą unosić przy podłodze (gruncie) do oddalonych miejsc, gdzie mogą ulec samozapaleniu od różnych źródeł zapłonu np. od iskieł pochodzących od silników elektrycznych lub elektryczności statycznej
- wydziela toksyczne gazy i dymy w warunkach pożaru

2.2. Zagrożenia dla zdrowia:

Produkt zawiera izocyjaniany. Zapoznaj się z instrukcją dostarczoną przez producenta.

- produkt jest szkodliwy
- produkt działa szkodliwie przez drogi oddechowe
- produkt może powodować uczulenie w następstwie narażenia drogą oddechową
- produkt jest drażniący
- produkt działa drażniąco na oczy
- produkt może być drażniący
- produkt może powodować uczulenie w kontakcie ze skórą
- powtarzające się narażenie może powodować wysuszenie lub pękanie skóry
- pary mogą wywoływać uczucie senności i zawroty głowy

2.3. Zagrożenia dla środowiska:

- produkt nie jest zaklasyfikowany jako niebezpieczny dla środowiska
- unikać zrzutów do środowiska
- postępować zgodnie z instrukcją lub kartą charakterystyki
- trzymać w miejscu niedostępnym dla dzieci

3. IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ

Klasyfikację i oznakowanie preparatu podano zgodnie z Ustawą o substancjach i preparatach chemicznych z dnia 11 stycznia 2001r, na podstawie danych dostarczonych przez producenta oraz na podstawie ogólnej wiedzy o substancjach.

3.1. Składniki niebezpieczne:

L.p.	Nr WE (EINECS)	Nazwa substancji		
	Nr CAS			
	Nr indeksowy	Zwrot R	Klasyfikacja	Zawartość [%]
1.	201-159-0	Butan-2-on; Butanon; Keton etylowo-metylowy; MEK		
	78-93-3			
	606-002-00-3			
2.	204-658-1	Octan butylu		
	123-86-4			
	607-025-00-1			
3.	247-722-4	Toluilenodiizocyjani; TDI; Dizocyjani toluenu		
	26471-62-5			
	615-006-00-4			

4.	212-485-8	Diizocyjanian heksano-1,6-diylu	T; Xi	≤ 0,15
	822-06-0			
	615-011-00-1			
5.	217-164-6	N-(2-aminoetylo-3-aminopropyl)trimetoksylan Substancja nie jest umieszczona w wykazie. Klasyfikację przypisano na podstawie danych dostarczonych przez producenta.	Xi	<2
	1760-24-3			
	Brak			
6.	Brak	Polimery poliuretanowe Substancja jest polimerem. Substancja nie jest umieszczona w wykazie. Klasyfikację przypisano na podstawie danych dostarczonych przez producenta.	Xn	20 ÷ 40
	63368-95-6			
	Brak			

Znaczenie symboli i treść zwrotów R – patrz p. 16

4. PIERWSZA POMOC

4.1. Wskazania ogólne:

W przypadku wystąpienia jakichkolwiek niepokojących objawów wezwać natychmiast lekarza lub odwieźć poszkodowanego do szpitala, pokazać opakowanie preparatu, etykietę lub kartę charakterystyki.

4.2. Pierwsza pomoc przy narażeniu inhalacyjnym:

- osobę poszkodowaną natychmiast przenieść do dobrze wentylowanego pomieszczenia
- osobę poszkodowaną umieścić w pozycji półleżącej, rozluźnić ubranie, upewnić się czy w ustach osoby poszkodowanej nie zalegają przedmioty lub wydzielina utrudniająca oddychanie
- chronić przed utratą ciepła
- jeśli oddychanie ustało podać tlen lub przeprowadzić sztuczne oddychanie
- konieczna pomoc lekarska

4.3. Pierwsza pomoc przy skażeniu oczu:

- skażone oczy płukać, przy rozwartych powiekach, ciągłym strumieniem bieżącej wody przez 10-15 minut; unikać silnego strumienia wody, który może stworzyć ryzyko uszkodzenia rogówki
- nie używać żadnych płynów do przemywania oczu ani żadnych maści przed konsultacją medyczną
- w przypadku, gdy osoba poszkodowana nosi szkła kontaktowe zdjąć je
- konieczna pomoc lekarska

Uwaga: Osoby narażone na skażenie oczu powinny być pouczone o konieczności i sposobie ich natychmiastowego płukania.

4.4. Pierwsza pomoc przy skażeniu skóry:

- natychmiast zdjąć zabrudzone ubranie
- do mycia skóry nie używać żadnych rozpuszczalników ani rozcieńczalników
- miejsce narażone na kontakt lub tylko podejrzane o kontakt z produktem przemyć dużą ilością wody z mydłem
- zwrócić się o pomoc lekarską

4.5. Pierwsza pomoc przy przyjęciu doustnym:

- wypłukać usta dużą ilością bieżącej wody
- osobie nieprzytomnej nie podawać nic do ust
- nie powodować wymiotów
- konieczna pomoc lekarska

5. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU POŻARU

5.1. Zagrożenia pożarowe:

- produkt jest wysoce łatwopalną cieczą
- pary tworzą palne i wybuchowe mieszaniny w powietrzu
- pary są cięższe od powietrza i mogą rozprzestrzenić się na powierzchni podłogi
- pary mogą unosić się od źródła zapłonu i powracać w postaci płomienia
- ogrzanie, iskra lub kontakt z ogniem mogą spowodować zapłon
- wydziela toksyczne gazy w warunkach pożaru

5.2. Polecane środki gaśnicze:

- ditlenek węgla (CO₂)
- proszki gaśnicze
- piany odporne na alkohol
- woda - prądy rozproszona
- w przypadku pożarów preparatów zawierających izocyjaniany dopuszcza się stosowanie pian gaśniczych odpornych na działanie alkoholu lub wody jedynie w przypadku bardzo dużych pożarów i rozprzestrzeniania się ognia. Nie stosować zwartych strumieni wodnych na powierzchnię produktu

5.3. Nie polecane środki gaśnicze:

- woda - silny strumień

5.4. Zagrożenia specjalne:

- zbiorniki narażone na działanie ognia lub wysokiej temperatury chłodzić wodą z bezpiecznej odległości, a jeżeli to możliwe usunąć je z obszaru zagrożenia

Uwaga: Nie dopuszczać do przedostania się wody do wnętrza zbiorników.

- podczas spalania preparatu powstają dymy zawierające niebezpieczne dla zdrowia substancje chemiczne, m.in. tlenek i ditlenek węgla, tlenki azotu, cyjanowodór i cyjanki
- w warunkach pożaru może nastąpić wybuch pojemnika

5.5. Zalecenia ogólne:

- zaalarmować o pożarze
- z obszaru zagrożenia usunąć wszystkie osoby nie biorące udziału w akcji gaśniczej
- w razie potrzeby zarządzić ewakuację
- unikać wdychania dymu
- usunąć wszystkie źródła zapłonu
- stosować odzież i sprzęt ochronny
- chronić układ oddechowy
- chłodzić wodą pojemniki narażone na kontakt z ogniem
- nie dopuścić do przedostania się wód gaśniczych do kanalizacji

5.6. Niebezpieczne produkty spalania:

- tlenki węgla
- tlenki azotu
- cyjanowodór i cyjanki
- toksyczne gazy i dymy

5.7. Środki ochrony osobistej:

- niezależny aparat do oddychania i odzież ochronna

6. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU NIEZAMIERZONEGO UWOLNIENIA DO ŚRODOWISKA

Uwaga: Obszar zagrożony wybuchem - pary preparatu tworzą palne i wybuchowe mieszaniny z powietrzem.

Uwaga: Zanieczyszczenia lub wilgoć powodują reakcję izocyjanianów z wydzieleniem ditlenku węgla, co może spowodować wzrost ciśnienia w pojemniku.

6.1. Zalecenia ogólne:

- zawiadomić o awarii odpowiednie służby
- usunąć z obszaru zagrożenia osoby nie biorące udziału w likwidowaniu awarii

6.2. Środki ochrony osobistej:

- założyć niezależny aparat do oddychania z maską
- podczas stosowania nie wdychać par i aerozoli
- unikać kontaktu z uwalniającym się produktem
- stosować rękawice ochronne i ubranie ochronne
- używać dobrze dopasowanych i przylegających okularów ochronnych z ochroną boczną lub odpowiedniej maski ochronnej

6.3. Zalecenia szczegółowe:

- usunąć wszystkie źródła zapłonu
- nie palić tytoniu

6.4. Środki ostrożności w zakresie ochrony środowiska:

- wycieki przysypać niepalnym materiałem chłonnym (piasek, ziemia okrzemkowa), zebrać do zamykanego, oznaczonego pojemnika; zanieczyszczoną powierzchnię zmyć wodą
- zlikwidować wyciek (zamknąć wypływ cieczy, uszczelnić, uszkodzone opakowanie umieścić w opakowaniu zastępczym)
- w razie dużego wycieku miejsce gromadzenia się cieczy obwałować
- wyeliminować wszystkie możliwe źródła ognia, nie palić tytoniu
- unikać zanieczyszczenia wód gruntowych, zabezpieczyć studzienki ściekowe
- jeśli produkt przedostał się do systemu wodnego, odwadniającego, skażił grunt lub roślinność należy zawiadomić odpowiednie służby

6.5. Metody oczyszczania:

- małe ilości rozlanego produktu przysypać niepalnym materiałem chłonnym (piasek, ziemia okrzemkowa, materiał wiążący uniwersalny), zebrać do zamykanego, właściwie oznakowanego pojemnika - uwaga: absorbenty nasączone materiałem również stwarzają zagrożenie pożarowe; w przypadku dużego wycieku miejsce gromadzenia się produktu należy obwałować zaporami z ziemi lub piasku
- jeżeli preparat dostał się do systemów kanalizacyjnych (studzienki, kanały, przewody), a także wówczas gdy substancja zgromadziła się w zagłębieniach, zakamarkach piwnic lub magazynów, część składników ulega odparowaniu, przez co wytwarzają się niebezpieczne mieszaniny wybuchowe
- do likwidacji takich rozlewisk upoważnione są tylko osoby przeszkolone w zakresie ratownictwa chemicznego
- nie dopuścić, aby produkt przedostał się do systemu wodnego lub odwadniającego

- wywietrzyć pomieszczenia, do których produkt się przedostał
- zmyć miejsce wycieku po zupełnym zebraniu materiału

7. POSTĘPOWANIE Z PREPARATEM I JEGO MAGAZYNOWANIE

Uwaga: *Obszar zagrożony wybuchem - pary preparatu tworzą palne i wybuchowe mieszaniny z powietrzem.*

Uwaga: *Zanieczyszczenia lub wilgoć powodują reakcję izocyjanianów z wydzieleniem ditlenku węgla, co może spowodować wzrost ciśnienia w pojemniku.*

7.1. Obchodzenie się z substancją:

- pary produktu mogą tworzyć palne i wybuchowe mieszaniny z powietrzem; podczas pracy z preparatem należy zapewnić skuteczną wymianę powietrza (wentylacja ogólna pomieszczenia i miejscowa wywiewna); nie dopuszczać do powstania stężeń par preparatu w powietrzu, w których mieszaniny z powietrzem mogą być wybuchowe, a także stężeń przekraczających wartości normatywów higienicznych; zapobiegać powstawaniu aerozoli produktu
- instalacje wentylacyjne i elektryczne muszą odpowiadać warunkom ustalonym ze względu na niebezpieczeństwo pożaru lub wybuchu
- produkt może gromadzić ładunki statyczne, co może być przyczyną wyładowań elektrycznych i pożaru - zastosować środki ostrożności, używany sprzęt i wyposażenie powinny być uziemione
- nie wdychać par i aerozoli produktu, unikać bezpośredniego kontaktu preparatu ze skórą i oczami; stosować odpowiednie środki ochrony osobistej
- nie dopuszczać do kontaktu preparatu z gorącą powierzchnią ani płomieniem, nie pracować w pobliżu źródeł zapłonu, nie używać iskrzących narzędzi, obowiązuje bezwzględny zakaz palenia tytoniu
- nie ogrzewać, nie przecinać i nie zgniatać opakowań zawierających preparat lub jego pozostałości
- zapewnić łatwy dostęp do środków gaśniczych i sprzętu niezbędnego podczas usuwania wycieku substancji
- postępować zgodnie z ogólnymi zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy z substancjami chemicznymi oraz dobrej praktyki przemysłowej; ściśle przestrzegać opracowanych procedur postępowania; podczas pracy z produktem należy stosować ogólne przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy zawarte w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 czerwca 2002r. (Dz. U. Nr 91 z 2001r. poz. 811); przestrzegać zaleceń zawartych w instrukcji dostarczonej przez producenta
- nie wolno spożywać posiłków, pić oraz palić tytoniu podczas pracy z preparatem z wyjątkiem miejsc do tego przeznaczonych; należy myć ręce przed przerwami i po zakończeniu pracy, jeśli to potrzebne zastosować krem do rąk
- nie dopuścić do zanieczyszczenia oczu, skóry i odzieży
- unikać narażenia długotrwałego i powtarzanego
- pracować w wentylowanych pomieszczeniach

7.2. Magazynowanie:

- produkt magazynować w suchych i dobrze wentylowanych pomieszczeniach, odpowiadających obowiązującym przepisom w zakresie bezpieczeństwa i ochrony przeciwpożarowej
- magazyn ognioodporny, bez ogrzewania, instalacja elektryczna i wentylacyjna przeciwybuchowa, podłoga z wykładziną elektroprzewodzącą; metalowe urządzenia i wyposażenie magazynów, zbiorniki, opakowania itp., na których mogą się gromadzić ładunki elektryczne, powinny być uziemione
- produkt przechowywać w szczelnie zamkniętych opakowaniach
- optymalna temperatura składowania od 15 °C do 25 °C
- pojemniki wcześniej otwierane przechowywać pionowo, aby uniemożliwić wyciek preparatu
- pojemniki zabezpieczyć przed bezpośrednim działaniem promieni słonecznych, źródeł ciepła, przechowywać z dala od źródeł zapłonu; w magazynie obowiązuje zakaz palenia tytoniu
- nie przechowywać w pobliżu środków spożywczych
- składować z dala od źródeł ognia, iskier oraz źródeł ciepła
- nie dopuścić do przedostania się wody do pojemnika

7.3. Wymagania lokalowe:

- chłodne, suche i dobrze wentylowane
- instalacje elektryczne w wykonaniu przeciwybuchowym
- system ochrony elektrostatycznej

7.4. Opakowania:

- ze względów bezpieczeństwa produkt najlepiej przechowywać w oryginalnych opakowaniach
- przechowywać w szczelnie zamkniętych i właściwie oznakowanych opakowaniach
- zabezpieczyć opakowania przed mechanicznym uszkodzeniem
- rodzaj opakowań transportowych: wszystkie typy konstrukcyjne przewidziane w przepisach RID/ADR

8. KONTROLA NARAŻENIA I ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ

8.1. Zagrożenia dla zdrowia:

Badania lekarskie pracowników oraz badania i pomiary czynników szkodliwych dokonywać zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów dnia 30 lipca 2002r. w sprawie wykazu prac wzbronionych kobietom (Dz. U. Nr 127 z 2002r. poz. 1192) kobietom w ciąży i w okresie karmienia są wzbronione prace w narażeniu na rozpuszczalniki organiczne, jeżeli ich stężenie w środowisku pracy przekracza wartość 1/3 najwyższych dopuszczalnych stężeń.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 lipca 2002r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie prac wzbronionych młodocianym (Dz. U. Nr 127 poz. 1091 z 2002r.) wzbronione jest młodocianym wykonywanie prac w kontakcie z izocyjanianami i diizocyjanianami.

8.2. Środki ostrożności:

- przechowywać i stosować w pomieszczeniu wentylowanym

8.3. Środki ochrony osobistej:

- po pracy myć dokładnie całe ciało
- skażoną odzież i obuwie wyprać przed ponownym użyciem

8.4. Najwyższe dopuszczalne stężenia:

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 217 poz. 1833 z 2002r.) ze zmianą (Dz. U. Nr 212 poz. 1769 z 2005r.):

L.p.	Nr CAS	Nazwa substancji chemicznej.	Najwyższe dopuszczalne stężenie w mg/m ³ w zależności od czasu narażenia w ciągu zmiany roboczej.		
			NDS	NDSch	NDSP
1.	78-93-3	Butan-2-on	450	900	-
2.	123-86-4	Octan butylu	200	950	-
3.	26471-62-5	Toluilenodiizocyjanian	0,035	0,070	-
4.	822-06-0	Diizocyjanian heksano-1,6-diylu	0,05	0,15	-

8.5. Zalecane procedury monitoringu:

- PN-89/Z-01001/06. Ochrona czystości powietrza. Nazwy, określenia i jednostki. Terminologia dotycząca badań jakości powietrza na stanowiskach pracy.
- PN-89/Z-04008/07. Ochrona czystości powietrza. Pobieranie próbek. Zasady pobierania próbek powietrza w środowisku pracy i interpretacja wyników.
- PN-77/Z-04107 ark. 01 Ochrona czystości powietrza. Badania zawartości metyloetyloketonu. Oznaczanie metyloetyloketonu na stanowiskach pracy metodą kolorymetryczną.
- PN-79/Z-04107 ark. 02 Ochrona czystości powietrza. Badania zawartości metyloetyloketonu. Oznaczanie metyloetyloketonu na stanowiskach pracy metodą chromatografii gazowej.
- PN-68/Z-04051 Oznaczanie octanu etylu i octanu butylu w powietrzu.
- PN-Z-04119-01: 1978 Ochrona czystości powietrza. Badania zawartości estrów kwasu octowego. Oznaczanie octanów: metylu, etylu, propylu, butylu, amylu na stanowiskach pracy metodą chromatografii gazowej z wzbogacaniem próbek.
- Toluilenodiizocyjanian - metoda oznaczania. Podstawy i Metody Oceny Środowiska Pracy. Warszawa, CIOP 1998, z. 19.
- PN-81/Z-04131/01. Ochrona czystości powietrza. Badania zawartości diizocyjanianów.
- PN-Z-04131-3:2001 Ochrona czystości powietrza. Badania zawartości diizocyjanianu heksano-1,6-diylu. Oznaczanie diizocyjanianu heksano-1,6-diylu na stanowiskach pracy.
- Diizocyjanian heksano-1,6-diylu – metoda oznaczania. Podstawy i Metody Oceny Środowiska Pracy. Warszawa, CIOP 1997, z. 16.

8.5. Dopuszczalne stężenia w materiale biologicznym (DSB):

Brak danych.

8.7. Zalecenia higieniczne:

Unikać bezpośredniego kontaktu preparatu ze skórą i oczami oraz wdychania par i aerozoli produktu; preparat stosować w pomieszczeniach przy sprawnie działającej wentylacji, jeżeli jest to niezbędne stosować środki ochrony dróg oddechowych; natychmiast zdjąć zabrudzone preparatem ubranie i umyć zanieczyszczoną skórę wodą z mydłem; nie wolno spożywać posiłków, pić napojów oraz palić tytoniu podczas pracy z preparatem z wyjątkiem miejsc do tego przeznaczonych, należy dokładnie umyć ręce przed przerwami w pracy oraz po zakończeniu pracy z preparatem, jeżeli jest to potrzebne stosować krem do rąk.

Gdy stężenie substancji jest ustalone i znane, doboru środków ochrony indywidualnej należy dokonywać z uwzględnieniem stężenia substancji występującego na danym stanowisku pracy, czasu ekspozycji oraz czynności wykonywanych przez pracownika, na podstawie katalogu „Środki ochrony indywidualnej” wydawanego przez Centralny Instytut Ochrony Pracy.

W sytuacji awaryjnej, jeżeli stężenie substancji na stanowisku pracy nie jest znane, stosować ośrodki ochrony indywidualnej o najwyższej zalecanej klasie ochrony.

8.8. Środki ochrony osobistej, zapewniające właściwą ochronę:

- ręce: rękawice ochronne z materiałów odpornych na działanie i przedostawanie się rozpuszczalników organicznych

skóra: ubranie robocze
drogi oddechowe: zapewnić dobrą wentylację; w przypadku krótkotrwałego narażenia lub niewielkich stężeń stosować sprzęt oczyszczający z pochłaniaczem wielogazowym; przy dłuższym narażeniu lub wysokich stężeniach stosować sprzęt izolujący drogi oddechowe niezależny od otaczającego powietrza
oczu: gogle ochronne lub maska osłaniająca twarz

Uwaga! Zalecany sprzęt ochronny podlega obowiązkowi certyfikacji na znak bezpieczeństwa zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 1999 r. w sprawie wykazu wyrobów wyprodukowanych w Polsce, a także wyrobów importowanych do Polski po raz pierwszy, mogących stwarzać zagrożenie albo służących ochronie lub ratowaniu życia, zdrowia lub środowiska, podlegających obowiązkowi certyfikacji na znak bezpieczeństwa i oznaczania tym znakiem, oraz wyrobów podlegających obowiązkowi wystawienia przez producenta deklaracji zgodności.

Pracodawca jest obowiązany zapewnić, aby stosowane środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze posiadały właściwości ochronne i użytkowe oraz zapewnić odpowiednie ich pranie, konserwację, naprawę i odkażanie.

9. WŁAŚCIWOŚCI FIZYCZNE I CHEMICZNE

postać, wygląd,:	ciecz
kolor:	czarny
zapach:	charakterystyczny
pH:	nie określono
temperatura wrzenia:	79°C
temperatura topnienia:	nie określono
temperatura palenia się:	nie określono
temperatura zapłonu:	<21°C
temperatura samozapłonu:	310°C
palność:	wysoce łatwopalna ciecz
właściwości wybuchowe:	nie stwarza zagrożenia; może tworzyć palne i wybuchowe mieszaniny z powietrzem
granice niebezpieczeństwa wybuchu:	
- dolna:	1,0% (obj.)
- górna:	10,6% (obj.)
właściwości utleniające:	nie posiada
prężność pary:	101 mbar
gęstość:	ok. 0,9 g/cm ³ (w temp. 20 °C)
gęstość par:	nie określono
rozpuszczalność:	
- w wodzie:	nie miesza się
- w rozpuszczalnikach organicznych:	miesza się
współczynnik podziału n-oktanol/woda:	nie określono
lepkość:	14 ÷ 18 s/4mm
zawartość LZO:	645 g/dm ³

10. STABILNOŚĆ I REAKTYWNOŚĆ

10.1. Stabilność:

- stabilny w normalnych warunkach stosowania i magazynowania

10.2. Warunki, których należy unikać:

- opróżnione pojemniki mogą zawierać wybuchowe pary produktu
- wysoka temperatura
- źródła zapłonu

10.3. Materiały, których należy unikać:

- silne utleniacze
- mocne kwasy i zasady
- izocyjaniany reagują gwałtownie, często z wydzieleniem ciepła, z wieloma grupami substancji chemicznych m.in. z alkoholami, aminami, fenolami, amidami, tiolami, karbaminianami, pochodnymi mocznika, związkami metaloorganicznymi, środkami powierzchniowo czynnymi; pod wpływem wilgoci ulegają polimeryzacji z wydzieleniem ciepła i ditlenku węgla; wykazują działanie korozyjne na cynk, miedź, glin (aluminium) i ich stopy, niszczą tworzywa sztuczne i gumę

10.4. Niebezpieczne produkty rozkładu/spalania:

- podczas spalania produktu mogą powstawać toksyczne gazy zawierające m.in. tlenek i ditlenek węgla, tlenki azotu, cyjanowodor i cyjanki; podczas rozkładu mogą powstawać także toluenodiaminy
- tlenki węgla
- tlenki azotu
- cyjanowodor i cyjanki
- toksyczne gazy i dymy

11. INFORMACJE TOKSYKOLOGICZNE

11.1. Zagrożenia dla zdrowia:

Produkt zawiera izocyjaniany. Zapoznaj się z instrukcją dostarczoną przez producenta.

- produkt jest szkodliwy
- produkt działa szkodliwie przez drogi oddechowe
- produkt może powodować uczulenie w następstwie narażenia drogą oddechową
- produkt jest drażniący
- produkt działa drażniąco na oczy
- produkt może być drażniący
- produkt może powodować uczulenie w kontakcie ze skórą
- powtarzające się narażenie może powodować wysuszenie lub pękanie skóry
- pary mogą wywoływać uczucie senności i zawroty głowy

11.2. Dawki i stężenia toksyczne:

Brak danych dla gotowego produktu.

Poniżej podano dane dla składników produktu.

Butan-2-on:

Próg wyczuwalności zapachu:	6 ÷ 15 mg/m ³
LD50 (szczur, doustnie):	2737 mg/kg
LC50 (szczur, inhalacja):	23500 mg/m ³ /8 godz.
LD50 (królik, skóra):	6480 mg/kg
TCL0 (człowiek, inhalacja):	300 mg/m ³ /5 min

Octan butylu:

Próg wyczuwalności zapachu:	2,90 ÷ 10 mg/m ³
LD50 (szczur, doustnie):	14000 mg/kg
LC50 (szczur, inhalacja):	9660 mg/m ³ /4 godz.
LD50 (królik, skóra):	> 5000 mg/kg
TCL0 (człowiek, inhalacja):	966 mg/m ³

Skutki narażenia ostrego u ludzi (dla preparatu):

Uwaga: produkt zawiera diizocyjaniany i poliizocyjaniany – inhalacja par może spowodować reakcje astmatyczne; charakterystyczne objawy narażenia inhalacyjnego to kaszel, ból gardła, uczucie ściskania w klatce piersiowej, skrócenie oddechu, zaczerwienienie oczu, łzawienia; skutkiem narażenia może być zapalenie oskrzeli, płuc lub/i obrzęk płuc; zarówno reakcje astmatyczne, jak i objawy obrzęku płuc mogą wystąpić po kilku godzinach od narażenia (objawy astmatyczne często pojawiają się w nocy, objawy obrzęku płuc mogą wystąpić nawet po 48 godzinach), dodatkowo mogą być spotęgowane przez wysiłek fizyczny; ponadto inhalacja par produktu w stężeniach przekraczających NDSCh może spowodować nasilający się ból głowy, a w wyższych stężeniach działania narkotyczne, mogą wystąpić także inne objawy związane z działaniem układowym składników produktu; po narażeniu na wysokie stężenia izocyjanianów zawartych w produkcie bóle głowy i trudności z koncentracją mogą się utrzymywać przez dłuższy okres czasu (nawet do 4 lat)

Skutki narażenia przewlekłego:

- powtarzane narażenie drogą oddechową może być przyczyną uczulenia i astmy (uczulenie pojawia się najczęściej po kilku miesiącach pracy z izocyjanianami, początkowo objawy są zbliżone do przeziębienia)
- istnieją doniesienia o przewlekłym pogorszeniu funkcji płuc u pracowników narażonych na izocyjaniany
- kontakt ze skórą może spowodować uczulenie, ponadto częsty kontakt może być przyczyną odtłuszczenia i stanów zapalnych skóry
- mogą wystąpić czynnościowe zaburzenia ze strony układu nerwowego (bóle i zawroty głowy, nudności) i/lub stany zapalne górnych dróg oddechowych
- wysuszenie, pękanie, przewlekłe zapalenie skóry
- podrażnienie i przewlekłe zapalenie spojówek
- stany zapalne górnych dróg oddechowych z bólami gardła
- zaburzenia czynnościowe za strony układu nerwowego
- zaburzenia węchu

Uwaga: osoby o skłonnościach alergicznych muszą zachować szczególną ostrożność podczas pracy z produktem; osoby, które chorowały na astmę, przewlekłe choroby układu oddechowego, uczulone na izocyjaniany powinny unikać kontaktu z produktem.

Kontakt ze skórą:

Powtarzające się narażenie może powodować wysuszenie lub pękanie skóry.

W przypadku kontaktu ze skórą preparat może spowodować uczulenie. Osoby ze skłonnościami alergicznymi powinny zachować szczególną ostrożność.

Możliwe jest podrażnienie skóry, a w skrajnym przypadku mogą powstać oparzenia (przy długotrwałym, ciągłym kontakcie).

Kontakt z oczami:

Pary powodują podrażnienie błon śluzowych oczu objawiające się zaczerwienieniem, łzawieniem, bólem. Powoduje podrażnienie oczu w przypadku bezpośredniego kontaktu

Spożycie:

W przypadku połknięcia powoduje podrażnienie błon śluzowych układu pokarmowego, bóle brzucha, nudności, wymioty, biegunka (możliwość oparzenia okolicy krocza) oraz objawy związane z układowym działaniem substancji.

12. INFORMACJE EKOLOGICZNE

12.1. Zagrożenia dla środowiska:

- produkt nie jest zaklasyfikowany jako niebezpieczny dla środowiska
- unikać zrzutów do środowiska
- postępować zgodnie z instrukcją lub kartą charakterystyki

Działanie ekotoksyczne:

Brak danych dla gotowego produktu.

Butanon:

Toksyczność ostra dla ryb:	<i>Pimephales promelas</i> LC50:	3200 mg/dm ³ /96 godz.
	<i>Lepomis macrochirus</i> LC50:	4465 mg/dm ³ /96 godz.
Hamowanie wzrostu kolonii bakterii:	<i>Pseudomonas putida</i> :	1150 mg/dm ³

Graniczne stężenie toksyczne dla:

ryb:	<i>Leuciscus idus melanotus</i> :	4400 mg/dm ³
skorupiaków:	<i>Daphnia magna</i> :	2600 mg/dm ³

Stężenie śmiertelne dla:

ryb:	<i>Leuciscus idus melanotus</i> :	4800 mg/dm ³
skorupiaków:	<i>Daphnia magna</i> :	> 10000 mg/dm ³

Octan butylu:

Progowe stężenie toksyczne dla:

- ryb:	<i>Salmo gairdneri</i> LC0:	20 mg/dm ³
	<i>Pimephales promelas</i> LC0:	18 mg/dm ³ /96 godz.
	<i>Lepomis macrochirus</i> LC0:	100 mg/dm ³ /96 godz.
- skorupiaków:	<i>Daphnia magna</i> LC0:	39 mg/dm ³
- glonów:	<i>Scenedesmus quadricauda</i> :	21 mg/dm ³
- bakterii:	<i>Pseudomonas putida</i> :	115 mg/dm ³

Brak danych o ruchliwości opisywanego preparatu w różnych ekosystemach, jego zdolności do biokoncentracji, biodegradacji ani o ekotoksyczności. Nie dopuszczać do zanieczyszczenia wód powierzchniowych i gruntowych lub gleby. Postępować zgodnie z przepisami. Nie dopuszczać do przenikania do środowiska naturalnego. Produkt prawidłowo stosowany nie stanowi zagrożenia dla środowiska. Nie dopuszczać do zanieczyszczenia wód powierzchniowych i gruntowych lub gleby. Nie wprowadzać do kanalizacji. Nie wolno usuwać produktu do kanałów ściekowych lub cieków wodnych.

13. POSTĘPOWANIE Z ODPADAMI

13.1. Postępowanie z odpadowym produktem:

Nie usuwać do kanalizacji. Nie dopuszczać do zanieczyszczenia wód powierzchniowych, gruntowych i gleby.

Małe ilości (u konsumenta) traktować jak odpady z gospodarstwa domowego. Dużych ilości odpadowego produktu nie usuwać do kanalizacji. Likwidować w uprawnionych spalarniach lub zakładach uzdatniania/unieszkodliwiania odpadów, zgodnie z obowiązującymi przepisami (patrz p. 15).

13.2. Zawartość opakowania:

- rodzaj odpadu: Odpady izocyjanianów
- kod odpadu: 08 05 01*
- odpad niebezpieczny

13.3. Opakowanie:

- rodzaj odpadu: Opakowania z metali
- kod odpadu: 15 01 04

14. INFORMACJE O TRANSPORCIE

14.1. Transport drogowy:

Klasyfikacja materiału ADR:	Klasa 3
Kod klasyfikacyjny:	F1
Numer rozpoznawczy materiału UN:	1993

Prawidłowa nazwa przewozowa:	Materiał zapalny ciekły, i. n. o
Numer rozpoznawczy zagrożenia:	33
Nalepka:	3
Grupa pakowania:	II

15. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEPISÓW PRAWNYCH

Klasyfikację i oznakowanie preparatu podano zgodnie z Ustawą o substancjach i preparatach chemicznych z dnia 11 stycznia 2001r, na podstawie danych dostarczonych przez producenta oraz na podstawie ogólnej wiedzy o substancjach.

Preparat jest sklasyfikowany jako niebezpieczny. Mają zastosowanie przepisy o etykietowaniu preparatów niebezpiecznych.

Oznakowanie opakowań:

Produkt zawiera:

Produkt zawiera izocyjaniany. Zapoznaj się z instrukcją dostarczoną przez producenta.

- Butanon

Znaki ostrzegawcze:

F Produkt wysoce łatwopalny

Xn Produkt szkodliwy

Zwroty zagrożenia:

R20	Działa szkodliwie przez drogi oddechowe
R36	Działa drażniąco na oczy
R42/43	Może powodować uczulenie w następstwie narażenia drogą oddechową i w kontakcie ze skórą
R66	Powtarzające się narażenie może powodować wysuszenie lub pęknięcie skóry
R67	Pary mogą wywoływać uczucie senności i zawroty głowy

Zwroty określające warunki bezpiecznego stosowania:

S16	Nie przechowywać w pobliżu źródeł zapłonu - nie palić tytoniu
S23	Nie wdychać par i aerozoli
S36/37	Nosić odpowiednią odzież ochronną i odpowiednie rękawice ochronne
S45	W przypadku awarii lub, jeżeli źle się poczujesz, niezwłocznie zasięgnij porady lekarza - jeżeli to możliwe, pokaż etykietę
S51	Stosować wyłącznie w dobrze wentylowanych pomieszczeniach

Uwagi specjalne:

W przypadku, gdy produkt będzie oferowany do sprzedaży detalicznej dla konsumentów należy dodatkowo:

- opakowanie należy zaopatrywać w wyczuwalne dotykem ostrzeżenie o niebezpieczeństwie (Dz. U. Nr 128 poz. 1348 z 2004r.)

Karta charakterystyki dostępna na żądanie użytkownika prowadzącego działalność zawodową.

Obowiązujące przepisy:

1. Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE (30.12.2006 PL Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 396/1)
2. Ustawa z dnia 11 stycznia 2001r. o substancjach i preparatach chemicznych (Dz. U. Nr 11 poz. 84 z 2001r.) wraz z późniejszymi zmianami
3. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. o odpadach (Dz. U. Nr 62 poz. 628 z 2001r.) wraz z Rozporządzeniami Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 152 poz. 1735-1737 z 2001r.)
4. Ustawa z dnia 11 maja 2001r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz. U. Nr 63 poz. 638 z 2001r.) wraz z późniejszymi zmianami
5. Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 4 lipca 2006r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 129 poz. 902 z 2006r.)
6. Ustawa z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 199 poz. 1671 z 2002r.) z późniejszymi zmianami
7. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 kwietnia 2004r. w sprawie substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych, których opakowania należy zaopatrywać w zamknięcia utrudniające otwarcie przez dzieci i w wyczuwalne dotykem ostrzeżenie o niebezpieczeństwie (Dz. U. Nr 128 poz. 1348 z 2004r.)

8. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003r. w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 173 poz. 1679 z 2003r.) ze zmianą z dnia 9 listopada 2004r. (Dz. U. Nr 260 poz. 2595 z 2004r.) z uwzględnieniem Dyrektywy Komisji 2006/8/WE z dnia 23 stycznia 2006r.
9. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003r. w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych (Dz. U. Nr 171 poz. 1666 z 2003r.) ze zmianą z 4 września 2007r. (Dz. U. Nr 174 poz. 1222)
10. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2007r. w sprawie karty charakterystyki (Dz. U. Nr 215 poz.1588 z 2007r.)
11. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 września 2005r. w sprawie wykazu substancji niebezpiecznych wraz z ich klasyfikacją i oznakowaniem (Dz. U. Nr 201 poz. 1674 z 2005r.)
12. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 217 poz. 1833 z 2002r.) ze zmianą (Dz. U. Nr 212 poz. 1769 z 2005r. i Dz. U. Nr 161 poz. 1142 z 2007r.)
13. Oświadczenie rządowe z dnia 26 lipca 2005 r. w sprawie wejścia w życie zmian do załączników A i B Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR), sporządzonej w Genewie dnia 30 września 1957 r. (Dz. U. Nr 178 poz. 1481 z 2005r.)
14. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112 poz. 1206 z 2001r.)
15. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 czerwca 2002r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. Nr 91 poz. 811 z 2002r.)
16. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 9 czerwca 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników zatrudnionych na stanowiskach pracy, na których może wystąpić atmosfera wybuchowa (Dz. U. Nr 121 poz. 836 z 2006r.)
17. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 lipca 2002r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie wykazu prac wzbronionych kobietom (Dz. U. Nr 127 poz. 1092 z 2002r.)
18. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 kwietnia 2005r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 73 poz. 645 z 2005r.)
19. Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 30 maja 1996r. w sprawie przeprowadzania badań lekarskich pracowników, zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczeń lekarskich wydawanych do celów przewidzianych w Kodeksie pracy (Dz. U. Nr 69 poz. 332 z 1996r.) z późniejszymi zmianami (Dz. U. Nr 37 poz. 451 i Dz. U. Nr 128 poz.1405 z 2001r.)
20. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 sierpnia 2004r. w sprawie wykazu prac wzbronionych młodocianym i warunków ich zatrudniania przy niektórych pracach (Dz. U. Nr 200 poz. 2047 z 2004r.) z późniejszymi zmianami (Dz. U. Nr 136 poz. 1145 z 2005r.)
21. Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 5 lipca 2004r. w sprawie ograniczeń, zakazów lub warunków produkcji, obrotu lub stosowania substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych oraz zawierających je produktów (Dz. U. Nr 168 poz. 1762 z 2004r.) z późniejszymi zmianami (Dz. U. Nr 39 poz.372 z 2005r. i Dz. U. Nr 127 poz. 887 z 2006r.)
22. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 1 grudnia 2004r. w sprawie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy (Dz. U. Nr 280 poz. 2771 z 2004r.) z późniejszymi zmianami (Dz. U. Nr 160 poz. 1356 z 2005r.)
23. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz.1485 z 2005r.) ze zmianą (Dz. U. Nr 120, poz. 826 z 2006 oraz Rozporządzenie (WE) Nr 273/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004r. w sprawie prekursorów narkotyków (Dz. Urz. WE L 047 z dnia 18.02.2005) i Rozporządzenia (WE) i Rady Nr 111/2005 z dnia 22 grudnia 2004r. określającego zasady nadzorowania handlu prekursorami narkotyków pomiędzy Wspólnotą a państwami trzecimi (Dz. Urz. WE L 22 z 26.01.2005., Str. 1; Dz. Urz. WE Polskie wydanie specjalne z 2005r., t. 48, str. 1).

16. INNE INFORMACJE**Znaczenie symboli i treść zwrotów R zamieszczonych w p. 3:**

F	Produkt wysoce łatwopalny
T+	Produkt bardzo toksyczny
Xn	Produkt szkodliwy
Xi	Produkt drażniący
R10	Produkt łatwopalny
R11	Produkt wysoce łatwopalny
R23	Działa toksycznie przez drogi oddechowe
R26	Działa bardzo toksycznie przez drogi oddechowe
R36	Działa drażniąco na oczy
R36/37/38	Działa drażniąco na oczy, drogi oddechowe i skórę
R40	Ograniczone dowody działania rakotwórczego
R42/43	Może powodować uczulenie w następstwie narażenia drogą oddechową i w kontakcie ze skórą

R43	Może powodować uczulenie w kontakcie ze skórą
R52/53	Działa szkodliwie na organizmy wodne; może powodować długo utrzymujące się niekorzystne zmiany w środowisku wodnym
R66	Powtarzające się narażenie może powodować wysuszenie lub pęknięcie skóry
R67	Pary mogą wywoływać uczucie senności i zawroty głowy

Badania lekarskie pracowników oraz badania i pomiary czynników szkodliwych dokonywać zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Niniejsza karta charakterystyki została sporządzona na podstawie danych pochodzących z karty charakterystyki dostarczonej przez producenta.

Powyższe informacje zostały opracowane w oparciu o bieżący stan wiedzy i doświadczeń. Nie stanowią jednak gwarancji własności produktu ani specyfikacji jakościowej i nie mogą być podstawą do reklamacji. Produkt powinien być transportowany, magazynowany i stosowany zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz dobrą praktyką i higieną pracy.

Producent nie ponosi odpowiedzialności za straty wynikające bezpośrednio lub pośrednio ze stosowania powyższej interpretacji przepisów lub instrukcji.

Przedstawione informacje nie mogą mieć zastosowania dla mieszanin produktu z innymi substancjami. Wykorzystanie podanych informacji, jak i stosowanie produktu, nie są kontrolowane przez producenta, a zatem obowiązkiem użytkownika jest stworzenie stosownych warunków bezpiecznego obchodzenia się z produktem.

Karta charakterystyki została opracowana przez **CHEM-NET S.C. 91-716 Łódź, Nowopolska 9A**, (biuro@chem-net.info); na zlecenie **AUTO – PLAST PRODUKT Sp. z o.o.** Karta została opracowana w oparciu o aktualnie obowiązujące przepisy krajowe. Przy opracowywaniu karty bazowano na danych pochodzących od producenta oraz na bieżącym stanie wiedzy i doświadczeń.